

HOMÒNIMS. Un d'antic a la Baixa Ribagorça, a. 886: «--- in apenditio Miralias [prop de Pilzà, més de 50 k. NO. de Corbins], in loco ubi dicitur *Curbinus* --» (Abadal, *Pall. R.*, n.º 328). Un altre d'aragonès escrit *Corvinos*, en el mapa de l'antic bisbat de Barbastre, entremig de 6 pobles coneguts al SE. de la ciutat d'Osca; és el que apareix 3 cops, escrit *Corbins* en un doc. de 1271 (que Nav. Tomás, *Docs. Ling. A. Ar.*, 20,9, 11) identifica amb un «lugar en te. Molinos, agre. a Lascasas», 15 k. al SSE. d'Osca.

836a20-32).¹ J. F. C.

¹ JCor. fa notar en el *DECat* II, 836a27-32 que a Algèria hi ha documentada una forma *krb* 'somet' (vocalitzat *karb* o *korb*) (Dozy, *Suppl.* II, 452b) que podria ser un de tants mossarabismes portats a l'Àfrica pels moriscos valencians de 1611. Però el grup I vindrà més aviat de l'àr. *karm* 'vinya', sobre-tot si tingué plural vulgar *karmün* (V. art. *Carbone-ra*), amb dissimilació *m-n > b-n*.

ETIM. Cap raó per dubtar que vingui del NP llatí ¹ ja romà, *CORVINUS* (cf. *Messalla Corvinus*, l'èmul d'Horaci, Ciceró, Tibul) nom que forma el cap de tota una família antroponímica nombrosa, si bé difícil de separar (sobretot en romànic, i inútil fer-ho) de *Curvius*, *-inus* (Schulze, 155, 156, 234, 446). També representat a França (*Corbin* NP, a. 1249, a Champagne etc.: Lebel, *Les NNP Fr.*, 126); i que a Itàlia, junt amb la seva família antroponímica, ha donat molts NLL: *Corbino*, *Corbini*, *Corbinello*, *Corbignano* (Pieri, *Top. Arno.*, 139, 232); anàlogament en terres occitanes (Skok, § 93).

El cas de *Corbins* és anàleg al nom de l'altra comanda del Temple lleidatana (27 k. a l'Est): *Barbens*, provinent del NP llatí *BARBENTIVS*. En el cas present, tenim un de tants NLL pluralitzats secundàriament a la manera d'*Empúries*, *Roses*, *Blanes*, *Barcilones* (en Avienus), *Arbúcies*, *Rossells*, *Marians* etc. La repetició del cas en el nom ribagorçà i l'aragonès acabaria de desenganyar qui n'abrigués dubtes.

¹ Impossible ací pensar en l'àrab (com supra art. *Corbí*), vista la terminació *-ns*, *-nš*, constant des dels orígens (fins en una font aràbiga) i la repetició del nom en els homònims pirinencs.

CORBIU, *Niu de~*

Serrat del terme d'Isil (Vall d'Àneu) (xx, 177).

ETIM. Del llatí *NIDUS CORVINUS* 'niu de corbs', amb el fenomen pre-català de la caiguda de la *-n-* entre vocals (cf. *E. T. C.* I, 124); «*de*» afegit posterior. J. F. C.

CORBÓ, *CORBO*

I. *Corbó*, partida antiga plantada de vinya entre Morella (Ports) i Benassal (Alt Maestrat), documentada en el *Capbreu de Morella* a. 1443, fol. 49v, guardat per Mn. M. Milian.

Corbó, darrer castell abandonat pels moros en l'època de l'expulsió dels moriscos, en el terme de Benassal (Alt Maestrat).

D'altra banda II:

El Corbo, mas de l'altiplà del S. de Bocarient (Vall d'Albaida) (xxxiv, 45,22).

El Corbo, partida del terme d'Almudaina (Cocentaina), a l'O. del Runar (xxxiv, 28,24).

ETIM. Possiblement mossarabisme derivat de *CULMEN* 'cim de muntanya', o bé a través de la idea de 'bec', amb influència probable de *CURVUS*, per la forma inclinada de bastantes puntes de muntanya, i per una antiga dissimilació de nasals (cf. *DECat* II, 60

CORÇA

Nom de dues poblacions del Principat: 1) Municipi del Baix Empordà, a la vall del Rissec, entre La Bisbal i Rupjà; i 2) Veinat del te. d'Ager (Noguera), al vessant meridional del Montsec, a uns 2 k. a l'esq. de la Noguera Ribagorçana.

PRON. POP.: 1) *kursá*, oït per Casacuberta a Parlavà i Vilopriu, i per JCor. a Viladamat (1958); 2) *korsá*, oït per Casacuberta a Ager.

DOC. ANT. 1) *villam Quartianum* 800 (Aebischer, *Études top. cat.*, 84); *villa de Quartiano* 898 (id.); *Quertiano* 922 (Marca, 844); *Garciano* 996 (*BABL* III, 250); *Poncii Guillelmi de Corciano* 1020 (*Liber Feud. Maior* II, 296); *parrochia Sancti Juliani de Quarciano* 1065 (Aebischer, *Études top. cat.*, 84); *Quartianum* 1163 (Marca, 1337); *Pontius Corzano* 1194 (*Llibre Blanch Stes. Creus*, 375); *Quarciano* id. (*BABL* IV, 246); *Quartianum* 1197 (Alsius, *Nomencl.*, 132); *Gursa* 1250 (Aebischer, *Études top. cat.*, 84); *Corsanum* 1312 (Alsius, *Nomencl.*, 132); *Corssan* 1359 (*CoDoACA* XII, 98); *Corçan* id. (id., 104); *Corciano* 1362 (Aebischer, *Études top. cat.*, 84); *par. de Cortiano* 1379 (Alsius, *Nomencl.*, 132).

2) *Corcano* 1066 (Kehr, *Papsturk.*, 334); 1162 (id., 377); en el cens de 1359 *loch de Corta* (*CoDoACA* XII, 25).¹

ETIM. Meyer-Lübke en *BDC* XI, 28, proposà el NP II. *CURTIVS* (Schulze, *Zu lat. Eigenn.*, 78) per explicar l'origen del cat. *Corça* de la Noguera. Aebischer (*Études top. cat.*, 84-85), però, rebutja aquest ètimon en vista d'alguns dels testimonis escrits més antics de l'homònim primer d'aquest NL, els quals comencen amb *Qua:* (*Que:*), i, en canvi, suggereix el NP II. *QUARTIVS* (Schulze, *Zu lat. Eigenn.*, 216, 518), tot i que, com reconeix el mateix Aebischer (ibid., 85), aquest ètimon «n'a laissé que fort peu de traces dans la toponymie». I si bé és veritat que les mencions més antigues, o si més no algunes d'elles, presenten la grafia *Qua:*, això té poca importància perquè aquelles formes poden ser ultracorreccions, o restitucions falses, del canvi tan trivial *qua:* > *co:* (i fins en posició tònica *quá* > *ké*) ja ben antic en català (*E. T. C.* I, 110-12).

⁵⁵ Les mencions del mateix NL, dels anys 1020 i moltes del nom empordanès, i 1066, 1162 (Nog.) ja tenen *Co-*. Ultra això, els NLL derivats de *CURTIVS* són molt freqüents en la toponímia occitana, francesa i italiana. Skok (*Ortsn.*, 79) n'esmena *Cousac* (Dordonya), *Courbac* (Gard), *Cursac* (H-Vienne), *Cursiat*